

המרכז הישראלי לגרפולוגיה

עיתון לגרפולוגים מס' 13

גרפולוגיה משפטית

מאמרים | קורסים | עידכונים וחיידושים

תוכן עיניינים

תהליכי עבודה של הגרפולוג

המשפטי

by Katherine M. Koppenhaver

השוואת מסמכים

by Barbara Weaver

כמה קל לזייף חתימה!

מאת: שרון טסלר

לתפוס את דרסט!

מקרה מפורסם שהוכרע בעקבות

עבודת זיהוי מסמכים

ספרים מומלצים

הקורסים שלנו בגרפולוגיה

משפטית

שלום חברים,

אחת לכמה זמן אנו מבטיחים להוציא עיתון הנוגע בתחום של הגרפולוגיה המשפטית. זהו נושא שעוסקים בו גרפולוגים רבים ואנו סבורים שעלינו לעדכן ולחדש בתחום הזה. לצורך זה יצרנו קשרים עם גרפולוגים בעולם שעוסקים בגרפולוגיה משפטית והם הסכימו לשתף מאמרים שכתבו בתחום.

המאמרים נוגעים לקהל הגרפולוגים שמתעניין בתחום לראשונה, אך גם לגרפולוגים שעוסקים בתחום ומעוניינים לדעת על התפתחויות בעולם.

בימים אלה אנו עוסקים בהסדרת הלימודים להסמכת גרפולוג משפטי. הקשרים שיצרנו מסייעים בידינו להרכיב תוכנית לימודים רצינית ומקצועית ובהמשך אף נשלב כוחות ונתכנן כנס רב משתתפים.

תהליכי העבודה של הגרפולוג המשפטי

by Katherine M. Koppenhaver

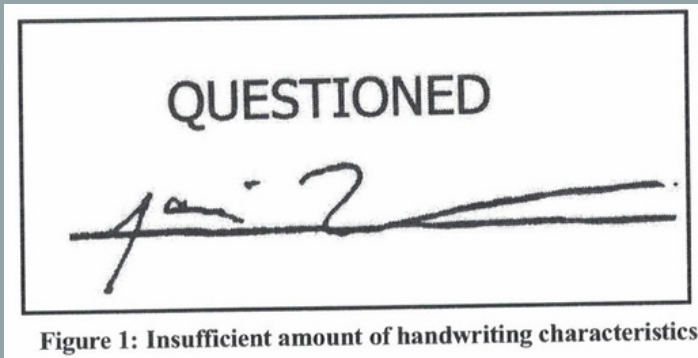
תרגום: גילה כץ | עריכה: אילנה שולטן

מי שאמון על בחינת מסמכים, בין השאר גרפולוגים משפטיים, צריך לגשת לבחינת המסמכים הנוגעים לכתב יד או חתימה באופן שיטתי וסיסטמתי. אופן פעולה הנעשה על פי סטנדרטים, מבטיח שהניתוח יתבצע בשיטתיות ויעמוד בדרישות לעדות מומחה על פי הלכת דאוברט (Daubert). 'הלכת דאוברט' עוסקת בכישוריו של אדם לכהן כעד מומחה. הלכה זו ניתנה על ידי בית המשפט העליון של ארצות הברית במשפט דאוברט נגד חברת התרופות מריל דאו (1993). בית המשפט קבע כי עדות המסתמכת על עובדות מדעיות, חייבת להתבסס על שיטות ונהלים בעלי תקפות מדעית. בתי משפט בישראל נוטים להשתמש בהנחיה כי לפיה על השופט להשתמש באמות מידה מסוימות לפני שהוא מסכים לקבל עדות של מומחה.

אמות המידה הן :

1. בחינה מדעית של התאוריה המוצעת.
 2. הצגת התאוריה המוצעת בפני הקהילה המדעית.
 3. אחוז הטעות הסטטיסטי של התאוריה.
 4. קבלת התאוריה על ידי הקהילה המדעית.
- בהלכת דאוברט ניתנה גמישות מסוימת, ונקבע שלא מחויב שכל ארבעת הגורמים נחוצים בכל מקרה. כאשר בוחן המסמכים נדרש לבדוק נתונים רלוונטיים במסמכים, הוא מקבל לעיתים קרובות חומר רב, אשר חלק ממנו אינו מתאים לבדיקה. על הבוחן מוטל לבדוק את הראיות הטובות ביותר. ברוב המקרים אלה יהיו מסמכים מקוריים הידועים לצדדים. בודק המסמכים נדרש לבקש את המסמכים המקוריים ולעשות ככל שידו משגת כדי לקבלם, במידה ואינם מסופקים לו. במידה והמקור אינו זמין, יש לתת לו צילום ראשוני של המקור או תצלום. צילום ברור שהינו רפרודוקציה מדויקת של המקור, יכול לספק מידע, כמעט כמו המקור וברוב המקרים מספיק לבדיקה. לעיתים קרובות ניתנים לבוחן המסמכים צילומים שעברו מיד ליד במשך תקופות רבות, ובעקבות זאת, שורות היטשטשו עד שכתב היד כבר לא ממש קריא.
- השלב הראשוני** של בחינת החומר היא לקבוע שהחומר אכן איכותי ומכיל מספיק מאפיינים של כתב היד לצורך בדיקה. שורות מתפתלות וראשי תיבות או חתימות קצרות עשויים שלא להכיל די מאפיינים שיאפשרו לבוחן המסמכים להכין כל סוג של החלטה לגבי אופי החומר.

דוגמא מס' 1 מאפיינים מעטים בכתב היד

לאחר שהבוחן קבע כי החומר מכיל מספיק נתונים לצורך השוואה, עליו להפנות את תשומת ליבו לדוגמאות, כדי לבדוק אם הן מתאימות להשוואה לחומר של דוגמאות המחלוקת. הדוגמאות חייבות לייצג את הכותב ואת כתב היד בתנאים הדומים לחומר שבמחלוקת. משמע, עליהם להיכתב במסגרת הזמן הרלוונטית. זהו פרמטר שכמובן עשוי להשתנות בהתאם לגורמים נוספים. גורמים שונים משפיעים על כתב היד. יש לקחת בחשבון גורמים אלו כאשר בוחנים את המסמכים שבמחלוקת. בין השאר הגורמים הם טכניים, כגון, מכשירי כתיבה, סוג הנייר, משטח הכתיבה וכמות האור בזמן הכתיבה. גורמים פיזיים- מצב בריאותי של הכותב, מצב נפשי, לקויות שונות או תאונות המשפיעות על היד הכותבת, השפעות חומרים משני תודעה (סמים, אלכוהול, תרופות וכדומה). פרמטר נוסף שעשוי להועיל באבחנה הינו השכלה פורמאלית של הכותב - זו עשויה להצביע על מיומנותו בכתיבה. דוגמאות להשוואה אל מול דוגמאות שבמחלוקת :

תאריכים

תנאי הדוגמאות להשוואה צריכים להיות זהים ככל שניתן לתנאים הדומים לחומר שבמחלוקת. עליהם לשקף את מצבו הפיזי והנפשי בזמן כתיבת החומר שבמחלוקת. על הבוחן לדרוש דוגמאות להשוואה בתאריכים שונים וסמוכים לדוגמאות המחלוקת. זמן קצר לפני דוגמאות המחלוקת וזמן קצר לאחר מכן.

עיצוב ותצורת הכתב

כאשר הדוגמאות שבמחלוקת כתובים בדפוס ובכתב בו זמנית (יש אנשים שרגילים לכתוב אותיות מסוימות כמו ע' או ש' בדפוס), או לחילופין כשיש תצורת חיבור מסוימת בין אותיות, רצוי לבקש את אותן דוגמאות בהכתבה, בחומר להשוואה. חובה נוספת אשר חלה על בוחן המסמכים היא לבדוק כי כל הדוגמאות הן מקוריות, אותנטיות ומאומתות לטובת בית המשפט. אם הזייפן ביצע את אחת החתימות הידועות, חתימה מזויפת תאושר בטעות, משמע, הטעות נגררת. דבר דומה התרחש בפרשת יומני היטלר ב 1984. אורדווי הילטון Ordway Hilton השווה דוגמאות מזויפות עם יומני היטלר וקבע כי היומנים היו אותנטיים. על הגרפולוג המשפטי לוודא כי יש לו מספיק חומר דומה במסמכי ההשוואה כדי לאפשר לו להסיק מסקנות לגבי המסמכים שבמחלוקת. כמות החומר הדרושה תשתנה בהתאם לתיק. קל יותר להשוות בין הנחקר לכתב היד הידוע אם הוא עומד זה לצד זה. הגדלת כתב היד צריכה להתבצע לפחות ב 200% לפני הצבת המסמך שבבדיקה למסמך שבמחלוקת יחד למטרות השוואה. רצוי להסיר כל סימן שאינו רלוונטי לבדיקה ובכך לאפשר מיקוד על הסימנים הרלוונטיים.

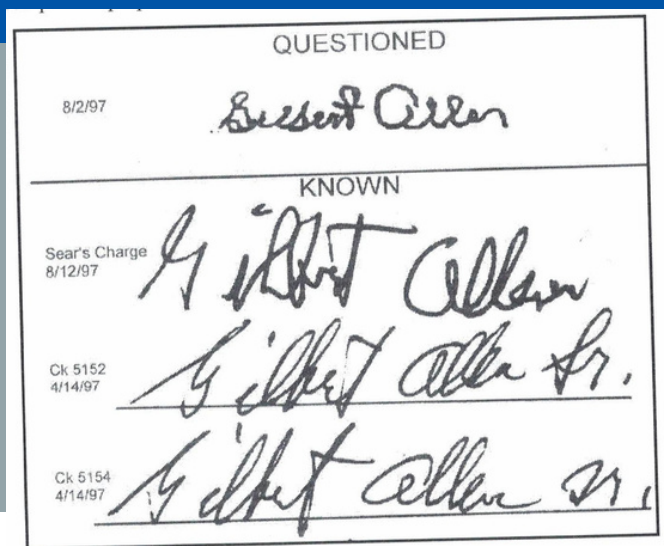

Figure 2

דוגמא מס' 2 : בחלק העליון החתימה שבמחלוקת, אותה בודק המסמכים בוחן ולאחריו שלוש חתימות ידועות ומאומתות מאותה תקופת זמן.

בדיקה ראשונית

כעת הבודק מוכן להתחיל במלאכת השוואת כתב היד. הצעד ההגיוני ביותר הוא לחפש אחר סימני זיוף ברורים בחומר הנבדק. סימני זיוף כוללים רעד, תיקונים, קווי כיסוי, חזרתה על קווים, הרמת העט, מחיקות וסגנונות שונים של אותיות וצורות. הימצאותו של אחד מסימני הזיוף אינה מעידה בהכרח על כתב יד מזויף. כל אחד מסימני הזיוף לכאורה עשוי להיות בכתב היד האותנטי.

סימני זיוף יחשפו את אופי ההונאה של כתב היד רק אם אותם סימנים אינם קיימים בכתב היד הידוע.

הזיופים הפשוטים בדרך כלל קלים לזיהוי כאשר חתימות המחלוקת אינן דומות כלל לחתימה האמיתית. הדבר ברור כאשר ישנן שתי צורות שונות מאד. על הגרפולוג המשפטי לוודא שיש לו מספיק דוגמאות כתיבה כדי להקיף את כל סוגי החתימות של הכותב, וכל טווח הוריאציות של החתימה או הכתב מונחות לפניו.

כאשר נמצא שתי חתימות זהות, או יותר, יתכן מאד שאחת החתימות או אפילו כולן הן עותקים. סימנים זהים לחלוטין, נעשים בשיטת העתק הדבק, באמצעות סריקת ממוחשבת.

דוגמא מס' 3 : שלוש חתימות זהות על צוואהניתן לזהות זיופים אלו בקלות, בין השאר כיוון שהם סובלים מאיכות קו ירודה ואף מלחץ לא עקבי.

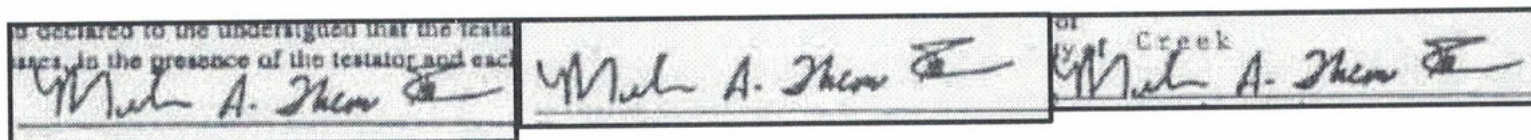

Figure 3 – Three identical signatures on a Will

מודעות ותשומת לב להליך הכתיבה

הרגלים מתפתחים על ידי חזרה נשנית על אותן פעולות, עד שהתגובה המוטורית הופכת להיות אוטומטית. תוך כדי בחירה לפעול באופן מסוים מתפתחת המיומנות הנדרשת. זה כולל גם כתב יד. אנו מפתחים את כישורי הכתיבה שלנו באמצעות חזרה על הפעולה, עד שזו הופכת להיות אוטומטית. ברגע שרכשנו מיומנות להליך הכתיבה, אנחנו כבר נדרשים להקדיש לה תשומת לב. לא כך הוא כאשר מזייף מעתיק את חתימתו של אדם אחר. עליו לשים לב באופן מודע לפעולת הכתיבה. כאשר הליך הכתיבה נעשה בתשומת לב ותוך מודעות, איכות הקו לקויה. הכתיבה 'מצוירת' בצורה מלאכותית ומאבדת מהספונטניות שבה. ניתן להבחין בסימן נוסף המצביע על 'כתיבה מודעת' והוא באופן שבו החתימה יושבת על קו הבסיס. כאשר כותבים באופן ספונטני לא שמים לב למיקום הכתיבה על קו הבסיס, לכן, כאשר החתימה/הכתב הנבדק יושב באופן שווה על בסיס השורה, בשונה מכתבי היד להשוואה, עשויה להיות אינדיקציה לזיוף. כתיבה עם תשומת לב מודעת, נעשית תוך הקפדה על כללי הכתיבה השונים ותוך כך גם מילוי טפסים.

השוואה – זיוף עצמי

לאחר שבוחן המסמכים קבע כי אין סימנים ברורים לזיוף במסמך שבמחלוקת, עליו לקבוע אם ישנן ראיות לזיוף עצמי. זיוף עצמי הינו ניסיון מודע ומכוון שנועד לטשטש את כתב ידו של האדם כדי למנוע את זיהויו בהמשך. סטטיסטית, כמעט רק אחד מתשעה מזייפי החתימות יכול לזייף את כתב ידו, כך שלא ניתן יהיה לזהותו במבט אחד. רוב הזיופים הינם פשוטים יחסית באופיים כיוון שהכותב נוטה להתמקד בשינוי צורת האותיות והתצורות האופייניות לו, תוך התעלמות מהרגלים ברורים וניכרים אחרים שלו. מאחר ולכאורה שינויים פשוטים יכולים לייצר שינוי דרמטי בצורת הכתב, הזייפן מרגיש מוגן מפני זיהוי. השיטות העיקריות והבולטות המשמשות להסוות כתב יד הן שינוי זווית הכתיבה, שינוי גודל האותיות, החלפה או שינוי צורת האותיות, מעבר לכתיבה ביד הלא מיומנת ושינוי מהירות הכתיבה. חוסר עקביות פנימי של הכתב הוא סימן מהותי לכתיבה מוסווית. כותבים חוזרים לכתיבתם הרגילה כאשר תשומת לבם פוחתת. כך שלרוב הם מערבבים את כתיבתם הטבעית יחד עם כתיבתם המוסווית.

בחינה מפורטת של המסמכים

בוחן המסמכים מחויב לערוך בחינה מפורטת ויסודית של דוגמאות המחלוקת והדוגמאות להשוואה שברשותו. הדבר מחייב אותו לקחת בחשבון את כל מאפייני הכתיבה, הבולטים והנסתרים יותר מהעין. יש לבדוק האם כתב היד טבעי וחף מעיוות? כתיבה טבעית נכתבת בדרך כלל במהירות. קיימת עקביות פנימית, אחידות וקצב טוב. כאשר כתיבה טבעית נכתבת ברישול, אזי הכותב שם לב לתוכן ופחות לפעולת הכתיבה. הבדיקה לא הושלמה עד שהבוחן בדק את כל המסמכים והשינויים הקיימים בהם. **סימני שינויים:** מחיקות לבנות, השחרות, מחיקות כימיות, כתמים וקמטים בעיתון, מסמכים מורכבים שנעשו בשיטת העתק הדבק.

Ms. Katherine M Koppenhaver Forensic Document Examiners, Inc

Katherine M. Koppenhaver is a Board Certified Document Examiner. Her firm, Forensic Document Examiners, Inc. has been providing services related to questioned documents for over 35 years. Our large staff enables us to handle large cases and to provide a quick turn-around on all our cases. We have an international clientele. She has examined over 3400 cases and has an international clientele.

השוואת מסמכים

by Barbara Weaver

תרגום: גילה כץ | עריכה: אילנה שולטן

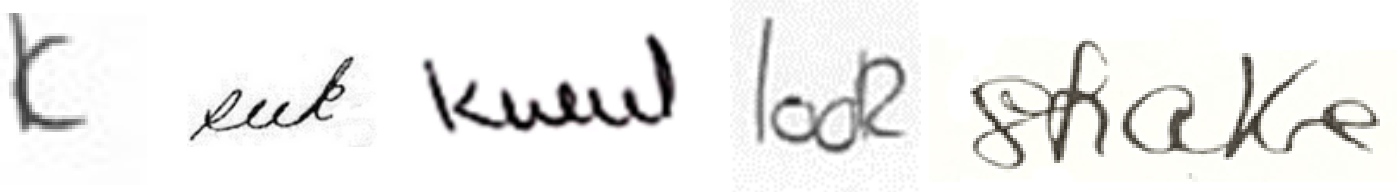

התבקשתי מאת גילה כץ לכתוב מאמר לעיתון שלכם בנוגע לבדיקת מסמכים. למי שהיה בשלושת ימי ההשתלמות איתי בתל אביב ביוני 2019 אני מוסרת געגועים.

הדבר המרכזי בבדיקת המסמכים הוא כמובן השוואת חתימות במצבים של זיוף ורשלנות. עם זאת, אני מוצאת את זה יותר מעניין ובעל ערך לערוך השוואת מכתבים אנונימיים. זה תמיד כרוך ברגע של הארה. אחת ההארות העיקריות שאני מוצאת היא שתמיד יש אות אחת שחושפת את זהותו של הכותב.

לכל אדם מאפיינים אישיים, שנוצרים באמצעות יציאה מתקן הכתיבה, והמאפיינים האלה ייחודיים לכל כותב. כל חריגה מהתקן הבית ספרי הופכת למאפיין אינדיבידואלי. ניתן לרכוש מאפיינים אישיים במודע או שלא במודע. הרגלים שנרכשו במודע הם אלה שהכותב מטפח בכתיבתו ואילו ההרגלים התת מודעים נוטים להתגנב מבלי שהוא באמת מבין שהם שם. מכיוון שהכותב אינו מודע למאפיינים התת מודעים הללו, לא סביר שהוא יסיר אותם מכתב ידו. הרגלים המתפתחים במודע משתנים בקלות אם כי הכותב עשוי לשכוח לעשות זאת כאשר הוא מנסה להסוות את כתב ידו.

אני תמיד חושבת שהאות 'k' של האלף-בית המערבי היא משמעותית ביותר והיא מעניקה מאפיינים אינדיבידואליים בכתיבה, מכיוון שישנן דרכים רבות ליצור את הצורה. האות בנויה לפי התקן עם קווים ישרים. עם זאת, ישנם כותבים שיוצרים קו ישר יורד וצמוד אליו צורה הדומה לאות C. יש כותבים שמוסיפים ענבלים, אבל יש כאלה שמוסיפים קו שלישי שהופך את הכתב למיוחד מאוד..

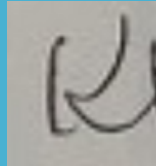

לאחרונה היה לי מקרה לפיו מישהו שלח מעטפה ללקוחה שלי שבתוכה היה כרטיס חג מולד המכיל לא רק את המילים 'בהצלחה - תזדקק לה' בכתב ידו, אלא גם כמות נכבדה של צואת כלב מרוחה על הכרטיס.

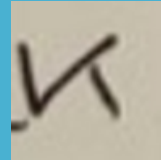
היו שם שתי אותיות k לבחון. אחת על המעטפה ואחת על הכרטיס. זו שעל המעטפה נראתה שונה מאוד מזו שבתוך הכרטיס. ללקוחה שלי היה חשד לגבי מישהו והיא העבירה אלי כתבי יד נוספים לבדיקה. ברור שהשווייתי גם את האותיות האחרות על המעטפה ואת אלה שנמצאות בכרטיס עם האותיות המתאימות בכתב היד שהיא הביאה לי, אך לצורך דוגמא זו אני רק אתרכז באות k.

השוואה בין האות K בחלק הראשון והשני עם המכתב המתאים בדוגמאות ידועות

האות K במעטפה

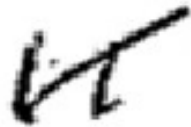
האות K בכרטיס

K1

K2

B

בדוגמאות שנבדקו (הידועות) אין שום דמיון ל-K שנמצאת במעטפה. עם זאת, יש דמיון ל-K בכרטיס בגלל הקווים הישרים. כשהנחתי את האות K שבכרטיס על דוגמת ה-K שהוצגה בפני המסומנת כ-B באמצעות תוכנת מחשב Gimp, הדמיון בצורה ניכר וכך גם ההדרגתיות (השיפוע) בעליית הקו.

האות I כפי שהופיעה
במכתב האנונימי

קו רוחבי עליון אופקי ואחריו קו היורד למטה מתעקל לכיוון שמאל לפני שנע חזרה ימינה עם חיבור קערת. לאות יש שבירה קלה באמצע הדרך, באמצע הקו היורד. כאילו נכתבה האות J עם בסיס מורחב

דוגמאות של כתבי יד שבדקתי לצורך השוואה

I I

I

Its I

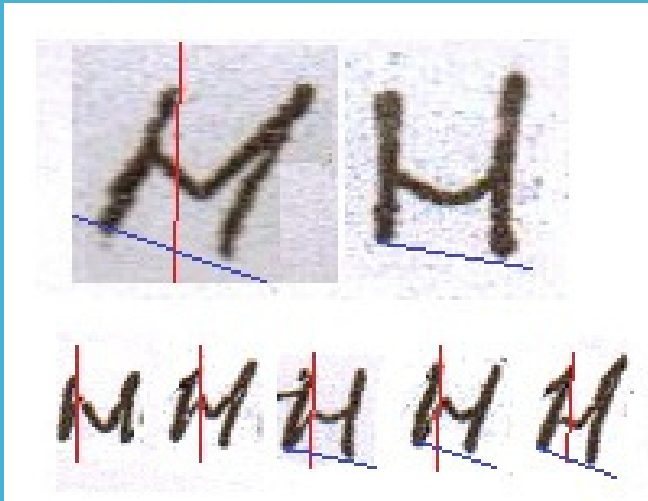
It I I

אלה רק חלק מהצורות שנמצאו בכל המסמכים שבדקתי. חיפשתי את האות I שנראית כמו J בדוגמאות האלה. נראה שיש בכולם את המאפיין האינדיבידואלי הזה.

במקרה אחר של מכתב אנונימי למרות ניסיונות הזיוף, מאפיין אחד התבלט כייחודי ביותר. האות H.

המסמך שבמחלוקת

המסמכים שקיבלתי לבדיקה

הקו הראשון היורד של האות H הוא בזווית שמאלית (ביחס לקו האדום המסומן) בכל הדוגמאות מלבד אחת. האות נוטה כלפי מטה בכל המקרים פרט לשני המקרים (ראה קו כחול מסומן). כאן אנו יכולים לראות כי הקו האנכי אינו ישר ויש בו קער אופייני.

הקו הראשון היורד של האות H נוטה שמאלה (ביחס לקו האדום) בכל הדוגמאות. האות נוטה כלפי מטה בדוגמה הראשונה (הקו הכחול). גם אנו יכולים לראות כי הקו האנכי אינו ישר ויש לו מעין קערה אופיינית. את אותו סימן אופייני ניתן לראות בכל שלוש הדוגמאות של K1. זה מאוד משמעותי שכן המאפיין הוא משקף את הסגנון של הכותב עצמו

Barbara Weaver

BA (Hons), cde MCSG: Forensic Graphologist Principal at Cambridge School of Graphology

By profession, I am a fully trained professional graphologist as well as an independent certified Document Examiner. I adhere to a strict code of ethical practice and all cases are treated with the utmost respect, privacy and confidentiality. I provide specialist services in signature authentication, forged legal documents, poison pen letters, graffiti, identity theft and other fraudulent activities

כמה קל לזייף חתימה!

מאת: שרון טסלר

גרפולוגית משפטית

איך בדיקה של גרפולוגית משפטית הצילה לנחמן 996.000 ש"ח וסיימה 4 שנים של עוגמת נפש – סיפור מקרה

מדהים כמה קל לזייף לך את החתימה ולהושיב אותך בתוך רכבת הרים במהירות של 236 קמ"ש לשעה. זה מה שקרה לנחמן ששכח פנקס המחאות ישן, ומישהו החליט לכתוב 996.000 אלף שקלים, לחתום בשמו ולחייב אותו לשלם. אני, שרון טסלר, מומחית לגרפולוגיה משפטית, הצלחתי להוכיח שהחתימה מזויפת והורדתי אותו מרכבת ההרים שהייתה חלק מחייו בארבעת השנים האחרונות.

את השיחה מהבנק נחמן לא ישכח לעולם. השאלות הראשונות שצצו לו בראש היו: "איפה שכחתי את פנקס הצ'קים שהגיעו לידיים עוינות?" "איך נתתי לדבר כזה לקרות?" "האם אני מכיר את הזייפן?" הפרנויה שהשתלטה עליו ורגשי האשמה חלחלו לליבו. כל כך הרבה סימני שאלה...

ונחמן, כל עולמו מתמוטט ועכשיו התחילה סאגה אין סופית של תביעות משפטיות, עורכי דין עם עליות משפט מטורפות. ארבע שנים של הכפשת שמו הטוב בקהילה הקרובה. "איך אפשר לשמור על המשפחה כשעננה כזו יושבת לך מעל הראש..." כשנכנסתי לתמונה, חשפתי את האמת וזיכיתי את נחמן מכל אשמה.

איך זה קרה?

"על ההמחאה הייתה חתימתו של נחמן. הוא טען שהחתימה לא שלו, למרות שהיא נראתה ממש דומה. כבוד השופט גיא היימן, מבית משפט השלום בתל-אביב, אישר לנחמן להביא מומחה שייתן את חוות דעתו על החתימה שעל ההמחאה. הצלחתי להוכיח שהחתימה היא לא של נחמן, שמישהו עשה פה עבודת זיוף די טובה, אבל קשה מאוד לעבוד על מישהו שהוא מומחה"

איך למעשה נוצר זיוף?

"מי מאתנו לא זייף את החתימה של אמא על פתק של בית ספר? או פתק כאילו "קראה" את הציור המדהים שקבלת בבחינה בחשבון?"
"כולנו זייפנו, פעם, בתום לב, חתימות של ההורים..."

ישנם 3 סוגי זיוף עיקריים:

1. זיוף על סמך הכרות אישית של החתימה:

כמו שזייפת את החתימה של ההורים שלך, המזייף מכיר את האדם שהוא רוצה לזייף את חתימתו, הוא כבר עשה זאת כמה פעמים, לפעמים מתוך הסכמה: בן זוג שחותם במקום אשתו בכרטיס אשראי, בן שחותם במקום אמא על המחאות שהיא נתנה לו. במקרה כזה החתימה מאופיינת בתנופה ובמהירות. אין היסוס מצד החותם שיכולים לבוא לידי ביטוי כחזרה על הקווים, כעיכוב בקו הבא לידי ביטוי גם בכתמים של דיו. החתימה נראית טבעית לחלוטין. אז איך מתגלה הזיוף: כל חתימה מכילה "טביעת אצבע" אישית של החותם. זה יכול לבוא לידי ביטוי בלחץ הכתיבה האישי, עובי הקו, מהירות הכתיבה התנופה ועוד. כשאדם מזייף, הוא משאיר "עקבות" מחתימתו שלו. עיצוב אות ייחודית ואישית שלו, סיומת של קו, מרחק בין אותיות מסוימות, מיקום החתימה על קו הבסיס וכו'.

2. זיוף של חותם ללא הכרות מוקדמת:

המזייף נחשף לחתימה שאותה הוא רוצה לזייף פעם ראשונה. הוא יכול לשים דף על החתימה כך שיהיה ניתן להעתיק אותה במדויק בשיטת "העתק הדבק" ולנסות להציג חתימה זהה במסמך המזויף. או שהוא יכול לעיין היטב בחתימת המקור ולאט ובזהירות לעקוב אחרי הקו בעיניו "ולצייר" את החתימה כך שתראה הכי קרובה למקור.

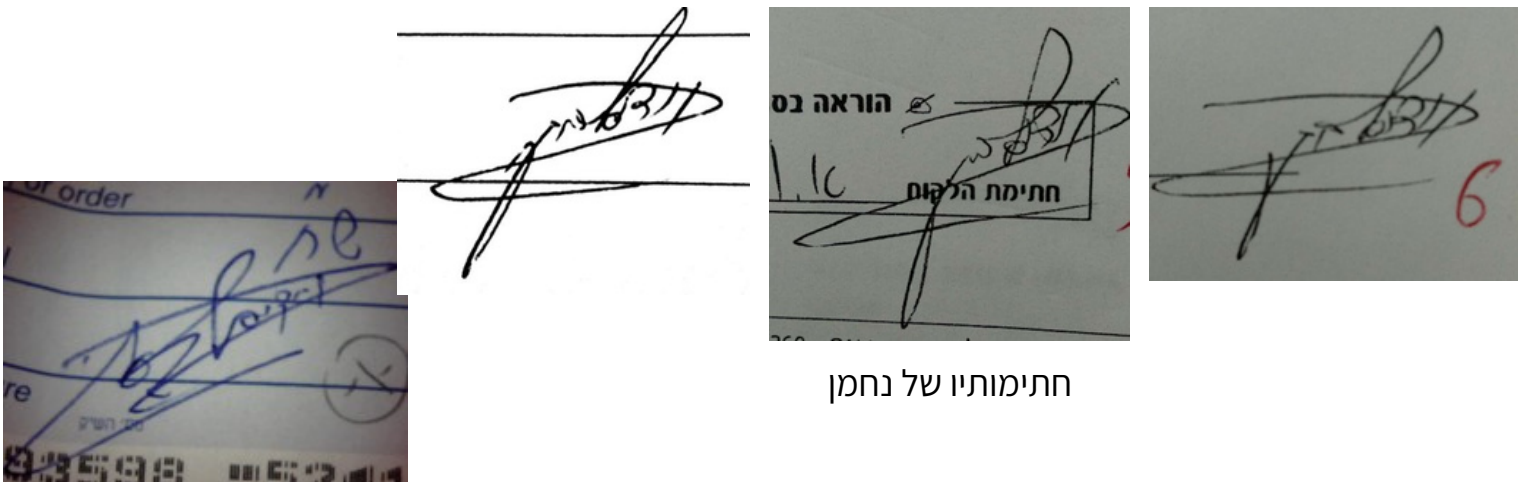
3. זיוף עצמי:

אדם מזייף את החתימה של עצמו, דבר שנראה תמוהה לאדם הישר, אך אם אתה עם ראש קרימינלי וחושב על היום שתידרש "לעמוד" מאחורי חתימתך, ולא רצית בכך, תעשה כל מאמץ לשנות את חתימתך בזמן מעמד החתימה הראשוני.

ונחזור למקרה של נחמן..

ואם אנחנו חוזרים למקרה של נחמן...

עלתה סברה ע"י הצד שכנגד שנחמן עשה זיוף עצמי, כלומר שנחמן בעצמו עשה שינוי בחתימה ע"מ שבהמשך הוא יוכל להתכחש לחתימה ולטעון שהוא לא חתם אותה. חשוב להדגיש, גרפולוג מקצועי ימצא גם זיוף במקרה הזה. כל אחד משאיר "עקבות" של עצמו בחתימה שלו. ובמקרה של נחמן.. למרות הניסיון לעשות את שרבוט ה"Z" בחתימה, וחקיוי של האות ל', זו אינה חתימתו.

חתימותיו של נחמן

החתימה שבמחלוקת

כל גרפולוג יכול לעלות על זיוף חתימה?

"גרפולוג משפטי מומחה, יעלה על הזיוף. יצא לי לבדוק צוואה של גברת שהלכה לעולמה. צוואה אחת נכתבה בשנת 2001 והייתה מיועדת לבן ולבת שלה, חצי חצי של כל רכושה. לאחר כמה שנים, אותה גברת נעשתה סיעודית וטופלה ע"י הבת. לאחר שהיא נפטרה נחשפו מסמכיה והתגלתה צוואה נוספת, שבה נכתב שהבת מקבלת הרבה יותר מאשר הבן ולכאורה מבטלת את הצוואה הקודמת. נדרשתי כגרפולוגית משפטית לקבוע איזה משתי הצוואות נחתמה ע"י המנוחה. בקשתי חתימות קודמות של המנוחה לשם השוואה, גיליתי שהבת שלה זייפה את חתימתה והשאירה "עקבות וטביעות אצבע" של חתימותיה בחתימה של אמא המנוחה."

"ולא תאמיני איך פסלתי האשמה של שתיה ושכרות בגלל נקודה קטנה בסוף חתימה, שוטר זייף חתימה של בחורה שנעצרה בלילה לבדיקת שכרות. הוא החתים אותה על כמה מסמכים אך מסמך אחד הוא פספס, אז הוא "השלים" לבד. עיין בחתימת אותה גברת, והעתיק. כאשר אותה בחורה חתמה מעל 30 חתימות במשרדי, שמתי לב שהיא מוסיפה נקודה מתחת לחתימתה. את חושבת שהשוטר שם לב לאותה נקודה? ממש לא!"

זה יכול לקרות לכל אחד מאתנו?

"בטח, זה יכול לפגוש אותך בחתימת חוזה שכירות, הסכמים שונים, עבודות שיפוץ, צוואות, חוזי עבודה והרשימה עוד ארוכה... יש לי טיפ קטן וחשוב, אם אתה נדרשים לחתום על מסמך או חוזה, הוסיפו בכתב ידכם תאריך ו/או מספר תעודת זהות ואפילו כמה מילים, כך יהיה קל לזהות אתכם מרחוק."

לתפוס את דרסט!

מאת: גילה כץ

מקרה מפורסם שהוכרע בעקבות עבודת זיהוי מסמכים

1527 BENEDICT
CAN YON

CADAVER

SUSAN BERMAN
1527 BENEDICT
BEVERLEY HILL

אחרי 20 שנה נמצאה ההוכחה החד משמעית במשפט הרצח של רוברט דרסט שבעקבותיה הואשם ונכנס לכלא. ההוכחה היתה לא אחרת מאשר השוואה פשוטה בין כתבי יד.

הבמאי אנדרו ג'ארקי חקר במשך שבע שנים שלושה פשעים לא מפוענחים כדי להעלות את סיפורם בסידרה בטלוויזיה. מי שנחשד בביצוע המעשים האלה היה רוברט דרסט – טיפוס משונה, עשיר מאוד, נצר לאימפריית נדל"ן בארה"ב.

אשתו הראשונה קאת'י נעלמה באופן מסתורי ב־1982 בניו יורק, בשנת 2000 מתה גם חברתו הטובה – סוזן ברמן, ובשנת 2001 נמצאה גופת שכנו בטקסס כשהיא מבותרת לחתיכות. דרסט מעולם לא הורשע.

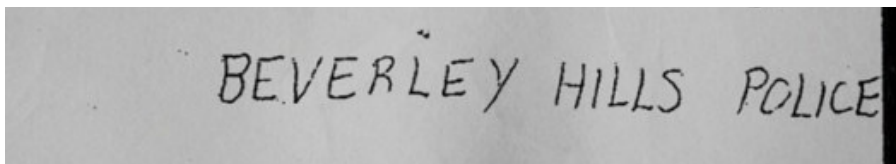
הפרשיות הקשורות בשמו של דרסט זכו לסיקור נרחב בתקשורת האמריקאית, ארבעה ספרים נכתבו על אודותיו. הבמאי ג'ארקי מופיע בפרק הראשון של הסידרה הקרויה "הג'ינקס", שבו הוא אומר: "אני רוצה ליצור סרט שרוברט דרסט יוכל לשבת ולצפות בו ושתהיה לו תגובה רגשית אליו". התגובה לא איחרה לבוא: דרסט יצר עמו קשר והציע לו להתראיין.

דרסט מתראיין לראשונה וג'ארקי הבמאי, מצדו, מציג מסמכים רבים, הקלטות מחקירות, שיחות טלפון וחומרים ארכיונים. הוא מקיים ראיונות עם שוטרים, פרקליטים, קרובי משפחה ודמויות מפתח בפרשות, ואף חושף פרטים שהמטרה בעצמה לא הגיעה אליהם. זו היתה עבודת תחקיר מרהיבה.

אחרי 20 שנה שבהן לא היו ראיות שקשרו את דרסט לרצח חברתו, דרסט נעצר בתום שידור הפרק השישי והאחרון של הסדרה, בעקבות פרטים חדשים שהתגלו בו.

חלק מהפרטים שהובאו ע"י הבמאי בסדרה קושר אותו דווקא לפתק שרשם שנשלח למטרה באופן מוצפן עם כתובתה של חברתו – סוזן ברמן. הפתק נועד להוביל את הרשויות למקום הימצאה של הגופה. לא פעם אמר דרסט בבית המשפט שהפתק יוביל את המטרה לרוצח, ורק הרוצח יכול היה לכתוב זאת.

בפרק האחרון של הסדרה חשף הבמאי בפני דרסט את ההוכחה כי יש התאמה בין כתב ידו כשכתב את המילה CANDAVR בפתק שהיה על הגופה לבין המילה BEVERLEY שנמצאה בין כתבי היד שלו במשרד. ובנוסף נטה דרסט לחזור על טעות/ שגיאה במילה BEVERLEY. צורת הכתיבה הנכונה היא BEVERLY.

בשעת הצילום ובעת החשיפה נראה היה דרסט חסר מנוחה, הוא מצמץ רבות והניח את ראשו בין ידיו ואז הכחיש מכל וכל. לאחר הראיון ביקש דרסט להשתמש בשירותים ומבלי לדעת שהמיקרופון עדיין עליו הוא נתפס אומר את המילים "תפסו אותי, מה עשיתי? הרגתי את כולם". ברגע זה נעצר דרסט ע"י המטרה ובמשפט חוזר הודה במעשיו.

מקור הסיפור

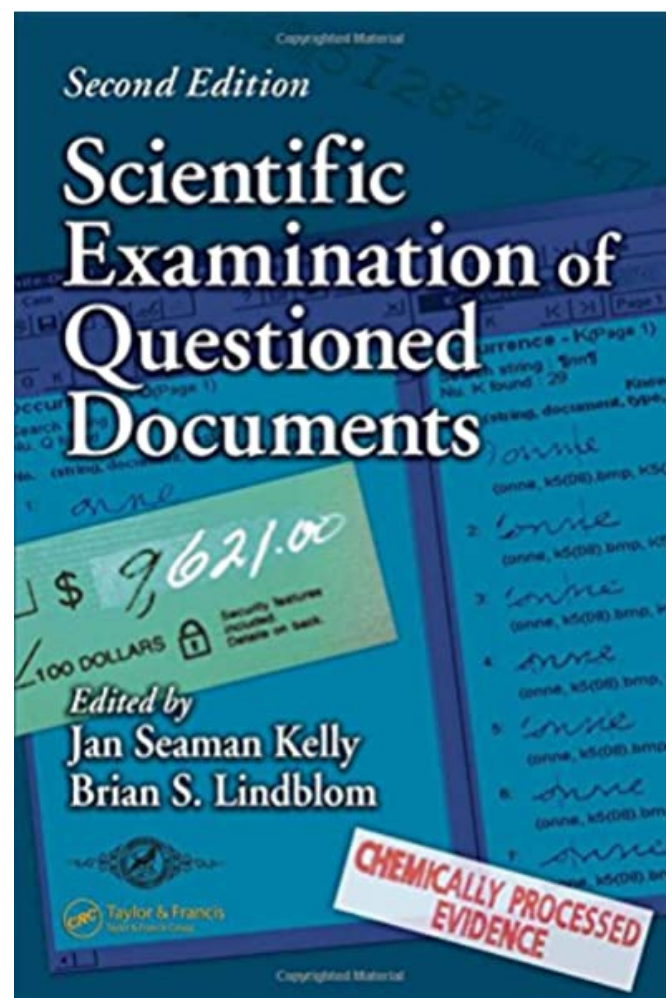
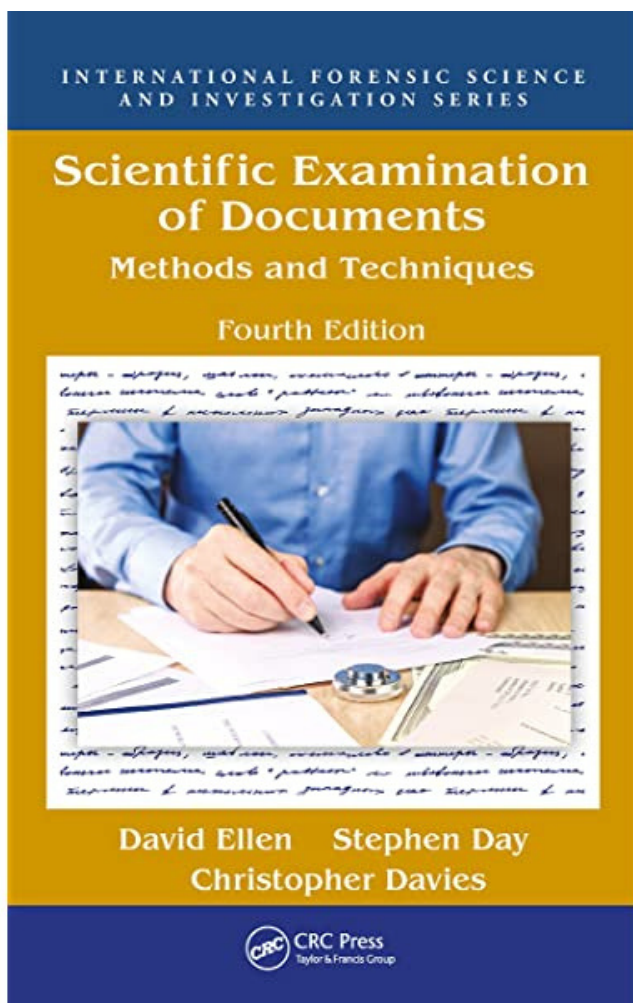
<https://www.theaustralian.com.au/world/cadaver-does-chilling-note-hold-key-to-solving-susan-berman-murder/news-story/c75088be11d8d23cef8238fc056c6f71>

המלצה על ספרים

ולאחרונה נרכשו ע"י המרכז הישראלי לגרפולוגיה שני ספרים חדשים בתחום הגרפולוגיה המשפטית

המידע שיש בשני הספרים מקיף מאוד. פרקים חשובים מהספרים תורגמו והפכו להיות מערכי שיעור בקורסים שלנו. שני הספרים נמצאים בספרייה של המרכז הישראלי לגרפולוגיה וניתן לעיין בהם.

קורסים בגרפולוגיה משפטית

קורסים לקהל הרחב | קורסי הכשרה לגרפולוגים

קורס הכשרה לגרפולוגים

דגש על בניית חו"ד, איסוף חומרים, שימוש בסוגי מכשירים והכנה לעדות.

קוד האתיקה, מבוא והבדל בין גרפולוגיה איבחונית למשפטית, איך לנהל מפגש עם הלקוח. התרשמות ובחינת כדאיות התיק. איסוף המסמכים.

סוגי זיופים - זיוף עצמי, שיטות לזיוף, השוואת מסמכים, ציוד לבדיקת מסמכים: מצלמות, סורקים, מיקרוסקופ, תאורה, הגדלה במחשב וכו'.

גיל נייר, סוג הנייר והדיו, סוגי עטים, מצב בריאותי בזמן המסמך, יד כותבת, התמודדות עם מסמכי מדפסת, פקס ומסמכים לא מקוריים.

הכנת חוות הדעת לפי הנוסח המקובל, כולל התמודדות עם מקרים שאינם חד משמעיים ושימוש במדרג מסקנות מומלץ וכן הכנת אמצעי המחשה.

הכנה למתן עדות בבית משפט, שפת גוף וסימולציות שונות שעלולות לקרות בבית המשפט.

קורס הסמכה לקהל הרחב

גרפולוגיה משפטית הינה תחום נפרד ושונה מהגרפולוגיה האבחונית. היא אינה עוסקת באבחון אישיות והבנת עולמו הפסיכולוגי של האדם, אלא מתמקדת במעקב אחר הסימנים הטכניים של אופן כתיבתו לשם זיהוי זיופים. הגרפולוגיה המשפטית עוסקת בהשוואת חתימות וכתבי יד על גבי חוזים, צוואות, מסמכים עסקיים ומשפטיים וכדומה.

היקף הקורס: 141 ש"א

הלימודים יתקיימו אחת לשבוע בשעות הערב שילוב לימודי ZOOM ולימודים פרונטליים עם מפגשים אישיים הקורס מוצע לקהל שמעוניין להשתלם רק בגרפולוגיה משפטית, עורכי דין, למעוניינים בקריירה מאתגרת וברכישת מקצוע לחיים. למעוניינים בהסבה מקצועית או בשילוב עם קריירה נוכחית.

גרפולוגים יכולים להצטרף למסלול הלימודים מהמסטר השני.

מנחת הקורסים - אילנה שולטן

מאבחנת גרפולוגית מזה 25 שנים. בעלת ניסיון רב באבחון ומתן ייעוץ גרפולוגי בתחום משאבי אנוש, חברות סחר מובילות בארץ, קיבוצים וישובים קהילתיים. מומחית לזיהוי זיוף חתימות והשוואת מסמכים ומשמשת כעדה מומחית בבתי משפט בתחום הגרפולוגיה המשפטית. מרצה ומכינה תלמידים לקראת הסמכה בגרפולוגיה. חברה ומוסמכת כגרפולוגית מקצועית באגודת הגרפולוגים האמריקאית. בעלת תעודת הסמכה בגרפולוגיה משפטית מטעם בית ספר קיימברידג' לגרפולוגיה. (THE CAMBRIDGE SCHOOL OF GRAPHOLOGY)

תכני הקורס

מסטר א' - גרפולוגיה בסיסית על דגש על תנועה, לחץ ואיכות הקו

נושאי הלימוד: סימנים גרפולוגיים – סגנונות תנועה לצד סוגי לחץ שונים ואיכות הקו, מבנה הצורה – יסודות הצורה, אזורי כתיבה, גודל ורוחב, תמונות ארגון – שוליים ומרווחים, מהלך השורה, נטיית הזווית, קווי פתיחה וסיום, סימני חוסר יושר ואמינות, זיהוי מצוקות, מחלות ומצב פיזי, גיל מבוגר והשפעת סמים ואלכוהול, מחיקות ותיקונים, רמה אישית/ אינטליגנציה, חתימה, ספרות. איכות הכתב, סדירות לצד תנודתיות, טווח הוריאציות.

15 מפגשים של 3 שעות אקדמיות | סה"כ 45 ש"א

מסטר ב' - בניית חוות דעת והכנה לעדות

קוד האתיקה, מבוא והבדל בין גרפולוגיה איבחונית למשפטית, איך לנהל מפגש עם הלקוח. התרשמות ובחינת כדאיות התיק. איסוף המסמכים. סוגי זיופים – זיוף עצמי, שיטות לזיוף, השוואת מסמכים, ציוד לבדיקת מסמכים: מצלמות, סורקים, מיקרוסקופ, תאורה, הגדלה במחשב וכו'. גיל נייר, סוג הנייר והדין, סוגי עטים, מצב בריאותי בזמן המסמך, יד כותבת, התמודדות עם מסמכי מדפסת, פקס ומסמכים לא מקוריים. הכנת חוות הדעת לפי הנוסח המקובל, כולל התמודדות עם מקרים שאינם חד משמעיים ושימוש במדרג מסקנות מומלץ וכן הכנת אמצעי המחשה.

הכנה למתן עדות בבית משפט, שפת גוף וסימולציות שונות שעלולות לקרות בבית המשפט.

20 מפגשים של 3 שעות אקדמיות | סה"כ 60 ש"א

מסטר ג' - סופרויז'ן

הגשת לפחות חמש חוות דעת

פגישות משותפות לצד פגישות פרטיות והנחייה אישית. בשלב זה יקבל או יביא התלמיד לפחות חמש חוות דעת ויתנסה מול המנחה בהכנתן ואף הצגתן בפני בתי המשפט.

36 ש"א

בחינת הסמכה

ניתן לגשת לבחינת ההסמכה רק לאחר עמידה בכל מטלות הקורס.

מבנה הבחינה:

הגשת חו"ד מלאה והכנתה עד למתן עדות.

לאחר הגשת חוות הדעת תערך פגישה עם גרפולוג משפטי חיצוני שישאל שאלות על חוות הדעת ויבדוק את יכולת התלמיד להתמודד עם הצגתה או מצבים שעלולים לקרות.